

predvsem ne za motorizirani turizem, zato je treba gozdne in podobne ceste zapirati za javni promet. Pri izkoriščanju gozdov se bomo v Alpah izogibali uporabi težke mehanizacije, kot jo npr. uporabljajo v Skandinaviji, Sovjetski zvezi in Kanadi. Z veliko previdnostjo je treba projektirati in graditi v gozdnih predelih smučarske proge, velike daljnovode in podobne naprave, ki pogosto odpirajo gozdove škodljivim klimatskim vplivom.

Gozdovi in kmetijska zemljišča naj bodo v ustreznem medsebojnem razmerju. Divje zaraščanje in nesmotrno pogozdovanje kmetijskih zemljišč je v alpskih predelih škodljivo ker zelo negativno vpliva na pestrost kulturne krajine. Pretirano uvajanje tujih drevesnih vrst in snovanje velikih monokultur je treba preprečiti že z gozdnogospodarskimi načrti. Zelo pomembno pa je vzdrževanje staleža divjadi, da bi s tem preprečili pretirano škodo na gozdovih in poljščinah. Uvajanje tujih vrst divjadi je v Alpah nepotrebno.

Posvetovanje je bilo pod pokroviteljstvom predsednika italijanske republike in mednarodne organizacije UNESCO, predsedoval pa mu je kot častni predsednik in aktivni soudeleženec predsednik italijanskega senata Giovanni Spagnolli, ki je hkrati predsednik italijanske planinske organizacije (CAI). S tem je bila seveda pomembnost posvetovanja še posebej poudarjena. Med približno dvesto udeleženci je bilo tudi sedem Jugoslovancev. Ti so sodelovali predvsem pri sestavi osnovnih poročil in pa pri delu posameznih komisij. Sicer pa je bila sestava udeležencev posvetovanja zelo pestra od politikov do znanstvenikov, od varstvenikov narave do gospodarstvenikov. Prav zaradi tega je treba računati na širok odmev posvetovanja v celotnem alpskem prostoru.

Milan Ciglar

GOZDNOGOJITVENI SEMINAR TREH DEŽEL

Na pobudo katedre za gojenje gozdov pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani je bil od 15. do 21. septembra 1974 mednarodni gozdnogojitveni seminar, ki so se ga udeležili gozdarski strokovnjaki Avstrije, Italije in Jugoslavije, ter še ZR Nemčije in Švice. Pri pripravah so sodelovali Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri Biotehniški fakulteti ter gozdni gospodarstvi Bled in Postojna. Za prevode gradiva je poskrbel sodelavec inštituta dr. M. Zupančič. Italijanski del programa je pripravil prof. P. Piusi z gozdarskega inštituta v Firencah, avstrijski pa prof. H. Mayer z dunajskega gozdarskega inštituta.

Jugoslovanski prispevek je obsegal problematiko prebiralnih jelovo-bukovih gozdov v Snežniškem pogorju in problematiko gojenja v gorskih smrekovih gozdovih na Pokljuki. O dinamiki snežniških gozdov v zadnjih sto letih ter o zakonitostih naravnega pomlajevanja je poročal dr. F. Gašperšič. Statistično preverjeni izsledki na osnovi sistematičnega, široko zastavljenega raziskovanja so pokazali, da bo treba v bodoče pri študiju pomlajevanja usmeriti raziskave na proučevanje rastišč in sestojev ter odvisnosti pomlajevanja od kmetijskih in bioloških lastnosti tal. Prof. D. Mlinšek je v svojem poročilu opozoril na nevarnosti presplošno pojmovanega prebiralnega gospodarjenja. Prebiranje za vsako ceno ima lahko enake posledice kot golosečnja. Obe skrajnosti naj zamenja sproščeno gojenje, ki omogoča tudi vprašanje drugih drevesnih vrst ter s tem »ozdravitev« prebiralnih gozdov. O ciljih gojenja v poključkih gozdovih oz. o proizvodnji visokovrednega smrekovega lesa ob zagotovitvi stojnosti sestojev ter povečani biološki odpornosti je poročal ing. C. Čuk. Gospodarjenje tudi tu ne sme biti šablonsko. Temeljiti mora na dobrem poznavanju sestojev. Manjša analiza vrednostnega prirastka, ki so jo udeleženci seminarja delno sami opravili, je pokazala velike razlike v posameznih delih sestoja. Prof. D. Mlinšek je razložil osrednje gozdnogojitvene naloge v gorskih gozdovih, kjer je zlasti značilna njihova mešanost, razgibanost (ncenakomerno razporejeno drevje), krepka dnišča in koreninje ter večji delež ozkih krošenj. Mag. Sonja Horvat-Marolt je poročala o kvalitetnih razlikah med naravnim in umetno vzgojenim mladjem smreke; očitna je prednost prvega.

Italijanski del programa je predstavil udeležencem seminarja probleme pri pogozdovanju nekdanjih pašnikov v predgorju Karnijskih Alp (Maniago) ter probleme integralne melioracije (Piancavallo). Poročevalec je bil v obeh primerih prof. P. Piusi.

Avstrijski prispevek, ki ga je posredoval prof. H. Mayer, je obravnaval gozdno-gojitvene ukrepe v gorskih smrekovih gozdovih (Schlossberg — Lienz), ki so postali prestari zaradi dolgotrajnega prebiranja. Za izpolnitev vseh nalog teh gozdov (proizvodne, varovalne in rekreacijske) je posebno pomembno poznavanje njihove razvojne problematike. Osnova načrtovanja so posamezne razvojne faze: inicialna, optimalna in terminalna. Na Vzhodnem Tirolskem je tekla beseda o gozdnogojitvenih ukrepih v varovalnih gozdovih. Prof. H. Mayer je prikazal na primeru večjega zemeljskega usada (Gassen) kako je treba proučevati ogrožene predele tudi v geofizikalnem pogledu. Z intenzivnimi gozdnogojitvenimi ukrepi, nego in vzgojo stabilnih sestojev ter pogozditvijo usada bomo sčasoma dosegli potrebno ravnotežje.

Tema seminarja je bila dokaj široka, vendar taka, da je bila zanimiva za vse udeležence, kar je pokazala živahna razprava po vsakem referatu. Sklepi seminarja bodo objavljeni kasneje. Ob zaključku seminarja smo lahko ugotovili predvsem naslednje:

- da smo prvi mednarodni preizkus odlično prestali in predstavili svoje delo na dostojni znanstveni ravni
- da lahko svoje delo v polni meri ovrednotimo šele z mednarodnim priznanjem, hkrati pa moramo poznati tudi dosežke tujih strokovnjakov. (Ob tem priporočamo udeležbo na mednarodnem posvetovanju o naravnem pomlajevanju, ki bo prihodnje leto v Istanbulu)
- da sta praksa in teorija pri nas bolj povezani kot drugje, kar smo dosegli z načrtnim delom
- da je treba strokovnjake iz operative povezovati v mednarodni krog, ker si bodo lahko le tako širili obzorje in ker so za tako povezovanje že dozoreli
- da so pri nas kljub nekaterim težavam ugodni pogoji tako za znanstveno kot operativno delo
- da smo v predalpskem svetu glede brezobzirnega izkoriščanja gozdov vsi enotni. (To je ugotovil s svojim referatom ob stoletnici dunajskega inštituta tudi prof. dr. Mlinšek)
- da je dal seminar vrsto pobud za nov ciklus seminarjev
- da je bil odziv na seminar dokaj velik, vendar je bilo treba zaradi tehničnih razlogov število udeležencev omejiti, za kar so se organizatorji tudi opravičili.

M. Accetto

PETDESET LET TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

1. julija 1974 je minilo natanko petdeset let, kar je bil s podpisom pogodbe med tedanjo Direkcijo gozdov v Ljubljani, Muzejskim društvom in Slovenskim planinskim društvom ustanovljen Triglavski narodni park. Ta pomembna obletnica ima še posebno veljavo, če pomislimo, da so pred ustanovitvijo Triglavskega parka imele podobna zavarovana območja v Evropi samo štiri države (Švedska, Švica, Španija in Italija). Ideja o našem narodnem parku pa je starejša, saj si je predele nad Komarčo prav zaradi tega že leta 1908 ogledovala posebna komisija. Pobudo za to je dal seizmolog in naravoslovec Albin Belar (1864—1936). Do rojstva parka pa tedaj ni prišlo, ker ni bilo pravne podlage pa ker tedanji zakoni niso dopuščali omejevanja paše. Najbrže pa sama misel ni našla širše podpore pri Slovencih, ker so ji botrovali proavstrijsko nagnjeni krogi okoli nemškoavstrijskega planinskega društva.

Šele po prvi vojni je ideja o parku nanovo zaživela. V okviru Muzejskega društva je dal pobudo zanj že leta 1919 znani prirodoslovec Ferdinand Seidl (1856 do 1942), do uresničitve načrta pa je zaradi pomanjkanja ustreznih pravnih predpisov prišlo šele čez pet let. Novoustanovljeni narodni park je obsegal ozemlje, ki je danes v glavnem v mejah tkzv. ožjega Triglavskega parka. Obsegal je dolino triglavskega jezera od Hribaric do zadnjega Črnega jezera. Seveda je bil naš narodni park po svojem obsegu od vsega začetka kaj skromen, saj je obsegal le 1400 ha. Tudi kasneje ni bilo moč povečati njegove površine, kljub nekajkratnim poskusom, zaradi pomanjkljive zakonodaje in nasprotovanj bohinjskih pašnih upravičencev. Omenjena pogodba je veljala dvajset let, tako da je Triglavski park pravno prenehal že leta 1944. Seveda je ostala ideja o njegovi uveljavitvi živa in so se takoj